

sis of scientific literature), methods of studying the functional state of the cardiovascular system (measurement of heart rate, systolic and diastolic blood pressure, measurements of recovery time of heart rate after exercise), methods mathematical processing of data. As a result of the research, it was found that the functional state of the cardiovascular system of students is reduced and has a negative dynamics during the first three years of studying. Among the factors that negatively affect the functional state of the students are: factors working environment (physical, physiological, social, psychological, biological, aesthetic); factors of the social environment in conjunction with the goals of work; factors of the process of work (severity and intensity of work); individual peculiarities of students. The results of researches show that during physical activity (functional test) in the examined students vegetative stress appears, which manifests itself in increasing systolic and diastolic blood pressure, high values of amplitude parameters (increase of heart rate) with deterioration of time (time of restoration of cardiac contractions and level of arterial pressure). This in turn indicates a lack of motor activity of students and a low effectiveness of 2 hours of training per week by physical education, the absence of a positive effect on the functional state of the cardiovascular system, the necessity for their physical improvement and to form a conscious attitude towards their own and public health. The introduction of four hours a week on the discipline «Physical education», in our opinion, to some extent can correct this situation, but it is necessary to form students conscious attitude to their own and public health, «instillate» fashion on health and physical perfection.

Key words: functional state, heart rate contractions, systolic and diastolic blood pressure, physical load.

УДК 37.011.33: 37.013.77

DOI <https://doi.org/10.31392/2311-5491/2019-70.26>

Загребельний О. В.

ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ ГОТОВНОСТІ МАЙБУТНІХ ОФІЦЕРІВ ДО ПРОФЕСІЙНОЇ САМОРЕАЛІЗАЦІЇ В ЗАКЛАДАХ ЗІ СПЕЦИФІЧНИМИ УМОВАМИ НАВЧАННЯ

Стаття присвячена розгляду суперечностей між швидкоплинними змінами в освіті, пов'язаними з використанням інформаційно-комунікаційних технологій у навчальному процесі, і недостатнім використанням педагогічних можливостей цих засобів у процесі формування готовності майбутніх офіцерів до професійної самореалізації.

Найбільша кількість учасників (56%) надає перевагу інтерактивним методам і формам навчання та виховання курсантів і студентів, оскільки вони підвищують інтерес до навчання й залучають учасників до навчально-виховного процесу. Серед опитаних викладачів і курсових офіцерів 47% опитуваних наголошують на недостатній навчально-матеріальній базі під час навчального процесу, що перешкоджає ефективному використанню інформаційно-комунікаційних технологій у роботі з курсантами й студентами.

Уперше сформульовано й заповнено анкету для визначення ставлення викладачів і курсових офіцерів до застосування інформаційно-комунікаційних технологій. Виокремлено засоби інформаційно-комунікаційних технологій, які максимально сприяють професійній самореалізації майбутніх офіцерів. Утілено в життя ідейні дослідження, розроблені в Школі молодих викладачів.

На основі аналізу результатів анкетування викладачів і курсових офіцерів ступінь використання інформаційно-комунікаційних технологій під час роботи з курсантами й студентами гуманітарного профілю в закладах зі специфічними умовами навчання не може бути визначена як задовільна. Необхідно ознайомити учасників навчально-виховного процесу щодо сучасних засобів масової інформації та комунікаційних технологій, які сприяють професійній самореалізації. Школа молодих викладачів – це центр підвищення кваліфікації викладачів і курсових працівників із питань формування готовності майбутніх фахівців до професійної самореалізації за допомогою засобів інформаційно-комунікаційних технологій.

Ключові слова: готовність особистості, курсанти, освітній процес, інформаційно-комунікаційні технології, інтерактивні методи й форми навчання та виховання, соціальні мережі, блог, гаджети.

Нині підготувати випускника для проходження військової служби в підрозділах і частинах Національної гвардії України, здатного до мобільного прийняття обґрунтованих управлінських рішень і міжнародної співпраці, неможливо без інформаційно-комунікаційних технологій (далі – ІКТ). Застосування ІКТ в роботі/під час роботи з курсантами й студентами гуманітарного профілю зумовлено насамперед специфічними умовами навчання в подібних закладах. Такі фахівці мають бути готовими до екстремальної діяльності, сутність якої полягає в спілкуванні й коригуванні поведінки правопорушників, створенні соціально-психологічного клімату у військових колективах, вивченні психологічних і гуманітарних аспектів надзвичайних подій, конфліктів. Окрім сказаного вище, знання й уміння застосовувати ІКТ в правоохоронній діяльності розширюють межі професійної самореалізації військовослужбовців і підвищують їхній імідж.

На основі аналізу наукової літератури [1–13] виокремимо головні ідеї вчених, які суттєво вплинули на дослідження, як-от:

– очевидно є комп'ютеризація всіх галузей людської діяльності, її переваги й практична значущість у розв'язанні багатьох навчальних і професійних завдань, до того ж майбутнім фахівцям необхідно оволодіти комп'ютерною грамотністю (В. Биков, О. Торубара);

– використання засобів ІКТ (соціальні мережі, цифрові освітні ресурси, гаджети, хмарні технології, 3D-моделювання) позитивно впливає на якість освіти, зокрема вітчизняні й іноземні студенти надають перевагу соціальним мережам, завдяки яким вони не лише розв'язують освітні завдання, а й спілкуються, розважаються (У. Бримкулов, Ч. Жумабаєва, О. Кириченко, Ф. Майнаєв, Л. Рибалко);

– готовність майбутніх фахівців до професійної діяльності, саморозвитку й самовдосконалення є інтегральним утворенням особистості, яке виявляється в цілеспрямованих змінах мотиваційно-особистісної сфери людини, розширенні компетентностей, необхідних для освоєння професії, формуванні здатності до рефлексії й коригуванні власного досвіду (Т. Ковалькова, Е. Остапенко, З. Туряниця);

– підвищення ефективності процесу формування готовності майбутніх фахівців до професійної діяльності, саморозвитку й самовдосконалення вимагає створення відповідних педагогічних умов, а саме: забезпечення позитивної мотивації учасників освітнього середовища, використання активних методів і форм роботи в освітньому процесі, створення особистісно зорієнтованого середовища в закладах вищої освіти, доповнення змісту фахових дисциплін для формування знань, умінь щодо здійснення самовдосконалення; організація самостійної роботи студентів засобами ІКТ, підвищення кваліфікації викладачів із питань формування готовності майбутніх фахівців до професійної діяльності, саморозвитку й самовдосконалення (Т. Ковалькова, Е. Остапенко, К. Соцький, З. Туряниця, А. Янковець).

Мета статті – розкрити сутність проблеми формування готовності майбутніх фахівців до професійної самореалізації засобами ІКТ, а завдання – з'ясувати ставлення викладачів і курсових офіцерів до застосування ІКТ в освітньому процесі; розширити знання про засоби ІКТ, необхідні для формування готовності майбутніх офіцерів до професійної самореалізації.

У межах педагогічного експерименту на базі гуманітарного факультету Національної академії Національної гвардії України (спеціальність «Філологія», «Психологія») викладачам і курсовим офіцерам (разом 152 особи) із метою з'ясування ставлення до застосування ІКТ в освітньому процесі було запропоновано відповісти на підготовлені запитання. Наведемо приклади запитань і відповідей.

1. Яким методам і формам навчання та виховання курсантів і студентів Ви надаєте перевагу?

Найбільша кількість респондентів (56%) назвала інтерактивні методи й форми навчання та виховання курсантів і студентів, оскільки вони підвищують інтерес до навчання й захоплюють учасників освітнього процесу так, що ті не мають часу на відволікання. До того ж вони формують комунікативну компетентність, що збігається з вимогами гуманітарного фаху. Зазначені викладачами й курсовими офіцерами інтерактивні методи й форми навчання та виховання курсантів і студентів ми об'єднали в такі групи:

а) інтерактивні групові – інтерв'ю, складання колективних історій, розігрування скетчів, інтерактивні лекції, метод проєктів, підготовка презентації до теми доповіді, практичні заняття з чітким наведенням прикладів, проведення бінарних занять з авторитетними особистостями, проблемна лекція, лекція-візуалізація, інтерактивна лекція, лекція з розбором конкретних ситуацій;

б) дискусійні – бесіди, обговорення проблемних питань, метод кейсу, дискусії, переговори, вікторини, круглі столи, семінари, мозковий штурм, конференції;

в) ігрові – інтерактивні ігри, змагання, креативні диктанти, ігри-ходилки, ділові й рольові ігри, комунікативні ігри в групах;

г) виховні заходи – тематичні вечори, позааудиторні екскурсії.

Викладачі впевнені в тому, що варто звертати увагу на актуальність матеріалів і їх відповідність вимогам і викликам сьогодення: неможливо навчити та зацікавити курсантів і студентів заняттями, що базуються на застарілих методах навчання, які нині вважаються неповністю дієвими.

Значно менша кількість респондентів (30%) надала перевагу методам і формам контролю навчально-пізнавальної діяльності курсантів і студентів, як-от: проведення тестів і контрольних робіт, швидкі письмові опитування, розв'язання завдань із тематики змістового модуля, контроль за самостійною підготовкою. Пояснимо це вимогами до організації освітнього процесу, його контрольно-оцінювальної функції.

Невелика кількість респондентів (14%) назвала впровадження дистанційної форми навчання для слухачів заочної форми навчання. Вони переконані, що дистанційне навчання нині стає популярним, оскільки забезпечує систематичне спілкування й навчальні консультації на відстані, економить час і грошові витрати на переїзди. До таких форм роботи зі студентами викладачі зарахували презентації, знімання відеороликів – екскурсій, відеоблог.

2. Які методи й форми навчання та виховання, на Вашу думку, сприяють формуванню готовності курсантів і студентів до професійної самореалізації?

Найбільша кількість респондентів (51%) відповіла, що інтерактивні методи й форми навчання та виховання курсантів і студентів усе більше посідають чільне місце в процесі/під час навчання й викладання. Заняття стають більш цікавими для курсантів і студентів, якщо наповнити їх візуалізацією – відеофрагментами, презентаціями тощо.

Певна кількість респондентів (26%) надає перевагу таким методам і формам навчання й виховання курсантів і студентів, що найбільше впливають на формування професійної комунікативної компетентності й мовленнєвої культури. Вони виокремили такі, як вправи на розвиток монологічного й діалогічного мовлення, лексико-граматичні вправи, інсценування, вправи на розвиток критичного мислення, складання

портфолію, заняття-залік, завдання із завчасно підготовленими помилками, заняття-візуалізація, заняття прес-конференція, заняття-гра «Що? Де? Коли?», заняття-гра «КВК», заняття-гра «Поле чудес», заняття-гра «Брейн-ринг» чи заняття-гра «Що? Де? Коли?», «КВК», «Поле чудес», «Брейн-ринг», заняття-аукціон, заняття вистава, анкетування, соціологічне навчальне дослідження, нові ігри-додатки.

Деякі респонденти (23%) зазначили, що залучають курсантів і студентів до підготування доповідей і комп'ютерних презентацій, створення власних відеофрагментів використання сучасних технологій (додатки, онлайн тести, блоги, інфографіки), а також проводять лекції й заняття з використанням мультимедійної техніки.

3. З якими труднощами Ви стикаєтесь під час застосування ІКТ в роботі з курсантами й студентами?

Респонденти (47%) зауважують на тому, що труднощі створюють не обладнані відповідним чином аудиторії; обмежений доступ до технічних засобів, нерідко технічні засоби не працюють/несправні технічні засоби; «застарілі» форми роботи деяких викладачів і курсових офіцерів.

На жаль, як зазначають викладачі й курсові офіцери (30%), труднощі зумовлені відсутністю в курсантів і студентів бажання навчатися, а також утомленістю службою й браком сили волі, загартованості, терплячості, витривалості.

Викладачі й курсові офіцери (23%) стверджують, що використання активних методів навчання та виховання курсантів і студентів займає багато часу на підготовку; заважає нерозуміння переваг активного навчання з боку керівництва та формальний підхід із боку організаційних відділів, скорочення годин із року в рік на предмети гуманітарного циклу; гальмує відсутність керівних документів, наказів щодо заохочення інноваційних підходів до освітнього процесу.

Отже, нами з'ясовано ставлення викладачів до застосування ІКТ в освітньому процесі, що характеризується несистемним використанням ІКТ в навчанні та вихованні курсантів і студентів унаслідок слабкого технічного оснащення, скорочення годин на вивчення навчальних дисциплін, надмірного завантаження учасників освітнього процесу.

У Школі молодих викладачів розширено знання викладачів про засоби ІКТ, необхідні для формування готовності майбутніх офіцерів до професійної самореалізації. Наведемо фрагмент інформації, наданої нами викладачам.

На основі аналізу наукової літератури [1–13] і власного досвіду зазначимо, що ІКТ не лише впливають на спосіб отримання, передавання й обробки/оброблення інформації, а й зумовлюють виникнення нових способів самореалізації, самовираження й самоствердження особистості, що може відбуватися як on-line, так і off-line.

За цих обставин професійна самореалізація за допомогою засобів ІКТ, на наше припущення, може відбуватися через: 1) власний web-сайт (сторінка в соціальній мережі, сайт, блог); 2) мережні проекти (для освітян – на кшталт «Всеосвіта», «На Урок», «Учительський журнал on-line»); 3) власні продукти ІКТ (презентації, інфографічні й інтерактивні плакати, теги слів, карти розуму). Для фахівців освітньої галузі способом професійної самореалізації є також проведення відеоуроків, відеолекцій, вебінарів.

Найбільш поширеним засобом ІКТ, що сприяє професійній самореалізації фахівця, на нашу думку, є web-сайти (див. таблицю 1).

Таблиця 1

Види професійної самореалізації фахівця засобами Web-сайтів

Засіб ІКТ	Характеристика засобу ІКТ	Поле професійної самореалізації
1	2	3
Сторінка в соціальній мережі	Електронна сторінка; web-сторінка; інформаційний ресурс, доступний у Всесвітній павутині всім відвідувачам	Самореклама на ринку праці; залучення до комунікативної взаємодії; використання для обміну актуальною інформацією в професійних колах
Сайт	Сукупність електронних документів; сукупність web-сторінок	Презентація професійних умінь і навичок (для освітян – методичні розробки, конспекти, електронні дидактичні ресурси, відеоуроки), результатів діалогу й комунікативної взаємодії (для освітян – із колегами, здобувачами освіти, батьками), здійснення проектів завдяки освітнім платформам
Блог	Електронний щоденник; електронний особистий ресурс; web-сайт у мережі Інтернет, вміст якого регулярно оновлюється	
Оновлений Google-сайт	Сайт, створений на основі додатків Google	Створення портфолію, креативного резюме

Популярність Web-сайтів забезпечує здатність утримувати значну, можна навіть стверджувати, лівову частину інтернет-користувачів. За висловом Ф. Майнаєва [7; 8], створивши серед користувачів ефект ейфорії від участі у віртуальному спілкуванні заради участі на початку свого виникнення, сучасні соціальні мережі стали необхідним інструментом у всіх сферах людської життєдіяльності.

Користувачі, як усіма знані, так і пересічні, відомі обмеженому колу, залишають дописи, розміщують у мережах фото й результати своєї праці (твори, статті, картини, малюнки, поезії, меми, комікси, відеоролики), що, безперечно, сприяє їхній самореалізації, спонукає до саморозвитку.

Серед освітян дедалі популярності набуває блог – інформаційна технологія, яка підтримує функціонування в Інтернеті невеликого Web-сайту, Web-оглядача, що містить особистий щоденник певного автора, його журнал подій у мережі, до якого він додає подані у зворотному хронологічному порядку ті чи інші записи, зображення або об'єкти мультимедіа [1].

Популярність блогів у галузі освіти забезпечує великий педагогічний потенціал; доступність створення, що не вимагає знання мови програмування; легкість у користуванні; автоматичний зворотний зв'язок, який забезпечує обмін повідомленнями про появу нової інформації, пов'язаної з попередніми повідомленнями; безкоштовність, адже поряд із платними платформами для створення блогу існують безкоштовні, наприклад, Google Blogger [8].

Метою ведення блогів авторами-освітянами, як показує аналіз 30 Web-ресурсів, вибраних випадково, є обмін досвідом, надання колегам допомоги в підготовці до проведення занять, виховних і методичних заходів. Серед сторінок у більшості мережевих щоденників є «Візитна картка», «Мої досягнення», «Результативність роботи», «Мої конспекти», «Авторські заняття». Уміння презентувати себе в мережі – новий виклик інформаційного світу майбутньому фахівцеві. Блог є засобом презентації як складника професійної самореалізації автора серед колег (знайомих і незнайомих), здобувачів освіти, батьків, громадськості. Тому випускник закладу вищої освіти повинен бути готовим до професійної самореалізації засобами ІКТ.

Висновки. Отже, готовність майбутнього фахівця до професійної самореалізації є інтегральним утворенням, яке складається з інформаційної обізнаності щодо способів самореалізації, базових умінь і навичок, а також особистісних якостей. На основі аналізу результатів анкетування викладачів і курсових офіцерів ступінь застосування ІКТ під час роботи з курсантами й студентами гуманітарного профілю в закладах зі специфічними умовами навчання не можна назвати задовільним. Практично необхідним є забезпечення інформаційної обізнаності учасників освітнього процесу про сучасні засоби інформаційно-комунікаційних технологій, які сприяють професійній самореалізації. Школа молодих викладачів є осередком підвищення кваліфікації викладачів і курсових офіцерів із питань формування готовності майбутніх фахівців до професійної самореалізації засобами інформаційно-комунікаційних технологій.

У подальшому варто орієнтуватися на перспективу використання засобів ІКТ в колективній діяльності учасників освітнього процесу, дослідити їх переваги й недоліки, розробити механізми організації такої діяльності.

Використана література:

1. Биков В. Ю. Проблеми та перспективи інформатизації системи освіти України. *Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія 2 «Комп'ютерно-орієнтовані системи навчання»* : зб. наук. пр. / редрада. Київ : НПУ імені М. П. Драгоманова. 2012. № 13 (20). С. 3–18.
2. Дидактичні матеріали до застосування інформаційно-комунікаційних технологій у навчанні студентів суспільно-гуманітарного профілю в закладах вищої освіти : навч.-метод. посіб. / уклад. Ф. Майнаєв, Л. Рибалко. Харків : ХНПУ імені Г. С. Сковороди, 2018. 66 с.
3. Жумабаєва Ч. Н., Бримкулов У. Н. Социальные сети, цифровые образовательные ресурсы и гаджеты: мнение студентов Кыргызстана и Казахстана. *Международный журнал экспериментального исследования*. 2019. № 1. С. 5–10.
4. Кириченко О. Критерії формування готовності до професійної діяльності інженерів на основі 3D-моделювання. *Освітнологічний дискурс*. 2017. № 3–4 (18–19). С. 296–308.
5. Ковалькова Т. О. Формування готовності майбутніх психологів до професійної діяльності в авіаційній галузі у процесі фахової підготовки : дис. ... канд. пед. наук / Нац. авіаційний ун-т. Київ, 2016. 390 с.
6. Ковальчук М. О. Формування готовності майбутніх учителів до застосування мультимедійних навчальних систем у початковій школі : дис. ... канд. пед. наук / Житомир. держ. ун-т ім. Івана Франка. Житомир, 2017. 282 с.
7. Майнаєв Ф. Я. Використання соціальних мереж у on-line-навчанні. *Innovation solutions in modern science*. Dubai, 2016. Вип. № 2 (2). С. 22–30.
8. Майнаєв Ф. Я. Smart-цілі як інструмент створення навчального блогу. *Освіта і доля нації* : матеріали XVII Міжнар. наук.-практ. конф., Харків, 28–29 жовтн. 2016 р. / Харків. нац. пед. ун-т ім. Г. С. Сковороди. Харків : ХНПУ ім. Г. С. Сковороди, 2016. С. 125–128.
9. Остапенко Е. О. Формування готовності майбутніх економістів до професійного саморозвитку : автореф. дис. ... канд. пед. наук / Нац. акад. пед. наук. Ін-т вищ. освіти. Київ, 2016. 22 с.
10. Соцький К. О. Формування готовності майбутніх молодших медичних спеціалістів до професійного самовдосконалення : автореф. дис. ... канд. пед. наук / Хмельниц. нац. ун-т. Хмельницький. Хмельницький, 2016. 21 с.
11. Торубара О. М. Формування готовності у майбутніх учителів трудового навчання до використання інформаційних технологій : дис. ... канд. пед. наук / Чернігів. держ. пед. ун-т ім. Т. Г. Шевченка. Чернігів, 2009. 374 с.
12. Турияница З. В. Модель формування готовності до професійного самовдосконалення в майбутніх майстрів виробничого навчання. *Науковий огляд*. 2016. Т. 1. № 22. URL: <https://naukajournal.org/index.php/naukajournal/article/view/676>.
13. Янковець А. В. Експериментальне обґрунтування ефективності підготовки майбутніх військових перекладачів засобами інформаційно-комунікаційних технологій. *Соціалізація особистості* : зб. наук. праць. Київ : Логос, 2005. Т. XXIV. С. 165–179.

References:

1. Vukov V. Yu. (2012). Problemy ta perspektyvy informatyzatsiyi systemy osvity Ukrainy [Problems and prospects of informatization of educational system in Ukraine]. *Naukovyy chasopys NPU imeni M. P. Drahomanova – Scientific chronicles of National Pedagogical University named after M. P. Drahomanov. Ser. 2. Computer-oriented system of education: collection of*

- scientific researches. Kyiv. 13 (20). (pp. 3–18). National Pedagogical University named after M. P. Drahomanov [in Ukrainian].
2. F. Mainaiev, L. Rybalko. (2018) *Dydaktychni materialy do zastosuvannya informatsiyno-komunikatsiynykh tekhnolohiy u navchanni studentiv suspil'no-humanitarnoho profilyu v zakladakh vyshchoyi osvity [Didactic materials to the application of information and communication technologies in the education of students of social and humanitarian profile in higher education institutions]*. Kharkiv, Ukraine: KhNPU named after H.S. Skovoroda [in Ukrainian].
 3. Zhumabaeva Ch. N., Brymkulov U. N. (2019). Sotsial'nyye seti, tsifrovyye obrazovatel'nyye resursy i gadzhety: mneniye studentov Kyrgystana i Kazakhstana. [Social networks, digital educational resources and gadgets: the opinion of students in Kyrgyzstan and Kazakhstan]. *Mezhdunarodnyy zhurnal eksperimental'nogo issledovaniya – International Journal of Experimental Research*. 1. (pp. 5–10) [in Ukrainian].
 4. Kyrychenko O. (2017). Kryteriyy formuvannya hotovnosti do profesiynoyi diyal'nosti inzheneriv na osnovi 3D-modelyuvannya. [Criteria of formation of professional readiness of engineers on the basis of 3D-modeling]. *Osvitohichnyy dyskurs – Educational discourse*. 3–4 (18–19). (pp. 296–308) [in Ukrainian].
 5. Kovalkova T. O. (2016). Formuvannya hotovnosti maybutnikh psykholohiv do profesiynoyi diyal'nosti v aviatsiyniy haluzi u protsesi fakhovoyi pidhotovky [Formation of readiness of future psychologists for professional activity in aviation in the process of professional training]. Extended abstract of candidate's thesis. Kyiv. National Aviation University [in Ukrainian].
 6. Kovalchuk M. O. (2017). Formuvannya hotovnosti maybutnikh uchyteliv do zastosuvannya mul'tymediynykh navchal'nykh system u pochatkoviy shkoli [Forming the readiness of future teachers to use multimedia educational systems in elementary school]. Extended abstract of candidate's thesis. Zhytomyr. State University named after Ivan Franko [in Ukrainian].
 7. Mainaiev F. Ya. (2016). Vykorystannya sotsial'nykh merezh u on-line-navchanni. [Use of social networks in on-line training]. *Innovation solutions in modern science*. Dubai. Issue. 2 (2). (pp. 22–30) [in Ukrainian].
 8. Mainaiev F. Ya. (2016). Smart-tsili yak instrument stvorennya navchal'noho blohu. [Smart goals as an Educational Blogging Tool]. *Osvita i dolya natsiyi: materialy XVII Mizhnar. nauk.-prakt. konf. – Education and Destiny of the Nation: Proceedings of the 7th International Conference*. (pp. 125–128). Kharkiv, Ukraine: KhNPU named after H.S. Skovoroda [in Ukrainian].
 9. Ostapenko E. O. (2016). Formuvannya hotovnosti maibutnikh ekonomistiv do profesiinoho samorozvytku. [Formation of future economists' readiness for professional self-development]. Extended abstract of candidate's thesis. Kyiv: Nat. Acad. Ped. Sciences. Inst. Higher Education [in Ukrainian].
 10. Sotskyi K. O. (2016). Formuvannya hotovnosti maibutnikh molodshykh medychnykh spetsialistiv do profesiinoho samovdoskonalennia. [Formation of readiness of future junior medical specialists for professional self-improvement]. Extended abstract of candidate's thesis. Khmelnytsky. Khmelnytskyi National University [in Ukrainian].
 11. Torubara O. M. (2009). Formuvannya hotovnosti u maibutnikh uchyteliv trudovoho navchannia do vykorystannia informatsiynykh tekhnolohii [Formation of readiness of future teachers of labor training to use information technologies]. Extended abstract of candidate's thesis. Chernihiv. State Pedagogical University named after T. H. Shevchenko [in Ukrainian].
 12. Turianytsia Z. V. (2016). Model formuvannya hotovnosti do profesiinoho samovdoskonalennia v maibutnikh maistriv vyrobnychoho navchannia. [Model of formation of readiness for professional self-improvement in future masters of industrial training]. *Naukovyi ohliad. – Scientific review*. 22 (1) Retrieved from URL: <https://naukajournal.org/index.php/naukajournal/article/view/676>.
 13. Iankovets A. V. (2005). Eksperymental'ne obruntuvannya efektyvnosti pidhotovky maybutnikh viys'kovykh perekladachiv zasobamy informatsiyno-komunikatsiynykh tekhnolohiy. [Experimental substantiation of the effectiveness of training of future military translators by means of information and communication technologies]. *Sotsializatsiya osobystosti: zb. nauk. Prats – Socialization of personality: collection of scientific researches*. Vol. XXIV. Kyiv. Logos (pp. 165–179).

Zahrebelnyi O. V. Information and communication technologies as a means of forming of future officers 'readiness for professional self-realization in specialized educational institutions

This article is based on the contradiction between the transient changes in education associated with the use of information and communication technologies in the educational process and the lack of use of the pedagogical capabilities of these tools in the process of forming the readiness of future specialists for professional self-realization.

The largest number of respondents (56%) prefer interactive methods and forms of training and education of cadets and students as they increase the interest in learning and involve participants into the educational process. Among surveyed teachers and course officers 47% of these people emphasize the poor technical equipment of the educational process, which impedes the effective use of information and communication technologies in working with cadets and students.

For the first time a questionnaire has been formulated and filled in to define the attitude of teachers and course officers to the application of information and communication technologies. The means of information and communication technologies, which maximally contribute to the professional self-realization of future officers are singled out. The research ideas developed in the work of the School of Young Teachers have been implemented.

Based on the analysis of the results of the questionnaire of teachers and course officers, the degree of the use of information and communication technologies in their work with cadets and students of the humanitarian profile in institutions with specific learning conditions can't be described as satisfactory one. It is practically necessary to ensure the awareness of the participants in the educational process about modern means of information and communication technologies that promote professional self-realization. The School of Young Teachers is the center for the improvement of the skills of teachers and course officers on the issues of forming the readiness of future specialists for professional self-realization through means of information and communication technologies.

Key words: *personality readiness, cadets, educational process, information and communication technologies, interactive methods and forms of training and education, social networks, blogs, gadgets.*